

ENERJİ VERİMLİLİĞİ FINANSMAN MEKANİZMASI

HUKUKİ AÇIDAN
GENEL
DEĞERLENDİRME

Dr. Özlem Döğerlioğlu Işıksungur
4 Şubat 2021

İÇERİK

- Neden Enerji Finansman Mekanizması?
- Enerji Verimliliği Projelerinin Önündeki Hukuki Engeller
- Sürdürülebilir Finansman Mekanizması- opsiyonlar

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı

YATIRIM
10.930 M\$

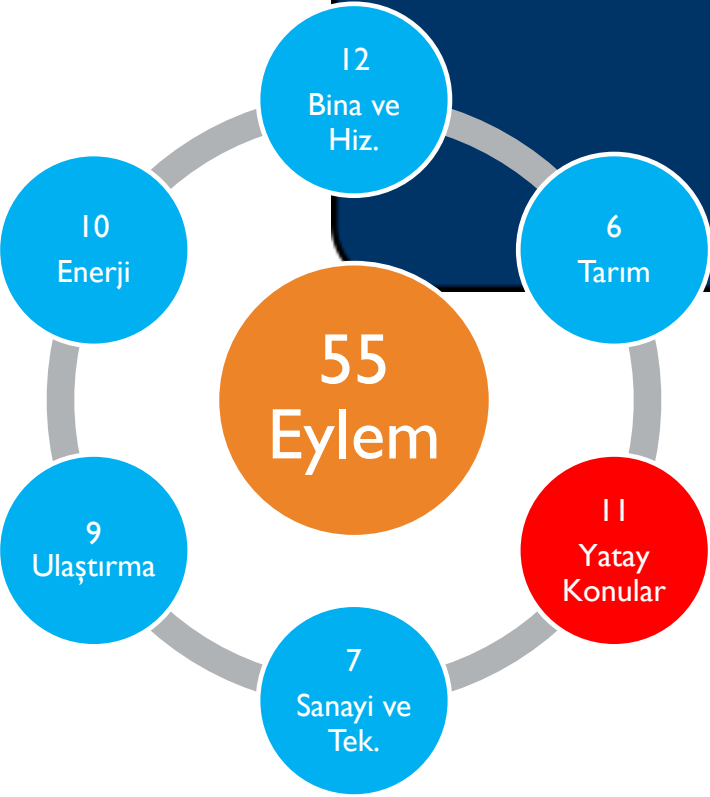
TASARRUF
23.901 ktep

2017-2023

2033

2033 yılına kadar kümülatif tasarruf 30.2 Milyar \$

55 Eylem

Enerji Verimliliği Projelerinin Enerji Verimliliği Yarışmaları ile Desteklenmesi

Ulusal Enerji Verimliliği Finansman Mekanizmasının Geliştirilmesi

ULUSAL ENERJİ VERİMLİLİĞİ FİNANSMAN MEKANİZMASININ GELİŞTİRİLMESİ

- 3.2.1 Yatay Konular
- Eylemin Kodu ve Adı : **Y2-Ulusal Enerji Verimliliği Finansman Mekanizmasının Geliştirilmesi**

Amacı : Enerji verimliliği **yatırımlarının hayata geçirilmesinde ilave finansman desteği sağlamak** üzere "Ulusal Enerji Verimliliği Finansman Mekanizması" oluşturulması hedeflenmektedir.

- **Enerji Dağıtım** (elektrik, doğal gaz, petrol) **ve/veya Tedarik Şirketlerine enerji verimliliği yükümlülüğü** getirilecek ve yükümlü tutulacak taraflar enerji verimliliği uygulamalarını gerçekleştireceklerdir. Yükümlülüklerini karşılamakta eksik kaldıkları noktada **ulusal enerji verimliliği finans mekanizmasına kaynak sağlamak** üzere hedeflerinden eksik kaldıkları oranca **katkıda** bulunacaklardır.
- Diğer ulusal ve uluslararası (ulusal bütçe, uluslararası finansman kuruluşlarının fonları vb.) kaynakların da mekanizmaya dâhil edilmesine imkân sağlanacaktır.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJELERİNİN ENERJİ VERİMLİLİĞİ YARIŞMALARI İLE DESTEKLENMESİ

- 3.2.1 Yatay Konular
- Eylemin Kodu ve Adı : **Y3-Enerji Verimliliği Projelerinin Enerji Verimliliği Yarışmaları ile Desteklenmesi**
- **Amacı** : Enerji tüketicilerinin enerji verimliliği sağlamak üzere geliştirecekleri projelerin desteklenmesi için, "elde edilecek bin TEP enerji tasarrufu başına maliyet" üzerinden yarışma şeklinde uygulanacak bir mekanizma öngörülmektedir. Bütçe çerçevesinde en düşük birim TEP azaltım maliyetinden en yükseğe sıralanmış olan projelere destek sunulacaktır. Desteğin birkaç önemli unsuru, verimlilik projelerinin yatırım maliyetini teşvik edecek nitelikte olması ve "birim tasarruf başına maliyet" kriteri nedeniyle proje geliştiricileri yaratıcı, yenilikçi, düşük maliyetli, yüksek azaltım potansiyelli çözümler üretmeye yöneltmesidir. **Eylemin bütçesi, yine bu plan kapsamında önerilen bir diğer eylem olan "Ulusal Enerji Verimliliği Finansman Mekanizması"ndan sağlanacaktır.**

ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

- Kullanıcıları Enerji Verimliliği Projelerine İkna Etme Zorluğu
 - Kamu Bilinci eksikliği
 - Tüketim davranışlarından vazgeçme eksikliği
 - Enerji verimliliği faydalarının görünmezliği
- Finansman
 - Başlangıç Maliyetleri & Maliyetlerin azaltılması ihtiyacı
 - Finansmana sınırlı erişim- Kaynaklara erişimde kolaylık ihtiyacı- **teminat sorunu**
 - Finansal açıdan güçlü **Esco**'ların azlığı
- Kurumsal & Yasal alt yapıdaki eksikler
 - Kamu-Özel Sektör işbirliğinin güçlendirilmesi
 - Enerji verimliliği finansmanının organizasyonu
 - Enerji Verimliliği Projelerinin izlenmesi, doğrulaması
 - Veri toplama analiz

HUKUKI ENGELLER

- Mevzuat yetersizliği
- Komplike süreç - kurumsal yapıdaki eksikler
- Enerji Performans sözleşmelerinin hayata geçirilmesine yönelik sıkıntılar
 - Standart sözleşme ?
 - Mevcu Esco'ların finansal güçsüzlüğü
 - İzleme & doğrulama sisteminin/ performansın ölçülmesi
 - Basit uyumsuzluk çözüm metodlarının oluşturulması
 - Teminat / Sözleşmelerin teminat yerine geçmemesi – Proje finansmanının olmaması

MEVCUT DURUM

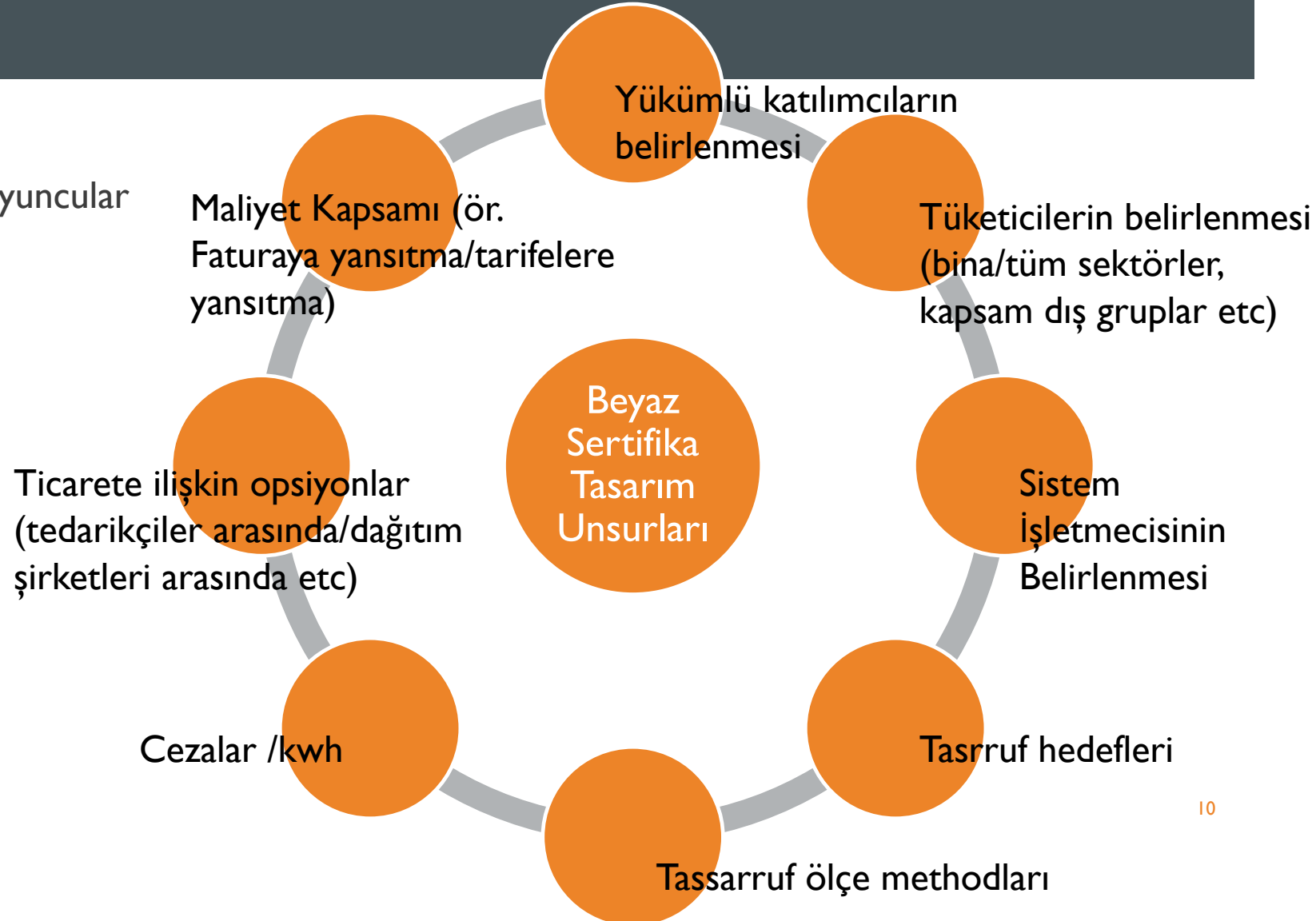
- Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Kurulu– 2019/27 C.Başkanlığı Kararnamesi
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
 - Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
- Hibe (kamu)
- Kredi (uluslararası finans kuruluşları)- doğrudan & dolaylı (ulusal bankalar aracılığıyla)

SÜRDÜRÜLEBİLİR FINANSMAN MEKANİZMASI- FINANSMAN- OPSİYONLAR

- Enerji Verimliliği Yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan gelirler
 - Beyaz Sertifika
 - enerji tasarrufu yükümlülükleri nedeniyle gerçekleştirilen enerji verimliliği faaliyetlerinden elde edilen ve denetleyici kuruluş tarafından doğrulanıp sertifikalandırılan enerji tasarrufu
 - Ticarete konu olabilir ancak önşart değil.
 - ETS'den farklıdır: Ust sınır prensibi yerine min. değer.
 - Mevzuat gereksinimi
- Karbon tüketicilerinden elde edilen gelirler (OTV, MTV gibi)

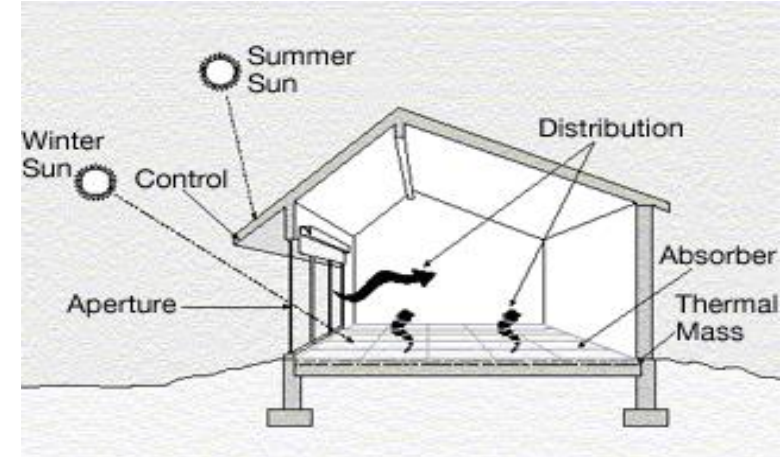
BEYAZ SERTİFİKANIN TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ

- Ülkeler arası farklı uygulamalar & Oyuncular
- 21 Dağıtım Şti
- Mevzuat gereksinimi
 - Politika unsurlarının belirlenmesi
 - Hedeflerin belirlenmesi
 - Sistem kurallarının belirlenmesi
 - Kayıt sisteminin oluşturulması
 - Yaptırımların belirlenmesi

TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİK

- Muhtemel Yükümlü Aday Şirketler: Elektrik dağıtım şirketleri/ Elektrik tedarik şirketleri/ Doğal gaz dağıtım şirketleri/petrol dağıtım şirketleri
 - Tüketicie getirilen yükler- enerji piyasasında tüketicinin korunması
 - Talep tarafı yönetimi- Çatı üstü GES/ Üreten Tüketici
- Sistem İşletmecisi: faaliyetlerin izlenmesi, tasarrufların doğrulanması, sertifikaların verilmesi ve kaydedilmesi gibi faaliyetler
- Methodoloji: Yıllık tasarruf/toplam ömür boyu tasarruf
- Ticaret: EPK II (8) «EPIAŞ'ın piyasa işletim lisansı kapsamı dışında yapacağı diğer enerji piyasası faaliyetlerine ve emisyon ticaretine ilişkin hususlar Bakanlık ve Sermaye Piyasası Kurulunun görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir."

ENERJİ VERİMLİLİĞİ YARIŞMALARI

- elde edilecek bin TEP enerji tasarrufu başına maliyet" üzerinden yarışma Ör: birim kilowatt-saat enerji tasarrufu başına tavan fiyatı üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat ?
- Sınıflandırma
 - Büyüklük: Küçük, orta, büyük etc. ölçekli (gerekli min. yatırım tutarı baz alınarak)
 - Yıllara göre tahsis edilen bütçe
 - Sektörler & Faaliyet Ör. Binalar: Pencere kapı değişimi, ısı yalıtımı vs.
 - Hibe/Kredi
 - Başvuru Usulu: Online & Banka?
 - Seçilme Kriterleri, her sınıf için
 - Doğrulama

ÖZETLE

- Enerji Verimliliği Finansman Mekanizmasının Kurulmasına yönelik mevzuat çalışması
 - Kurumsal yapının oluşturulması
 - Görev, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerin detaylandırılması
 - Kolay erişilebilir finans & süreç
 - Sözleşmelerin standartlaştırılması
 - Kısa & etkin uyuşmalık çözümü
 - Proje finansmanı- sözleşmelerin teminat yerine geçmesi /KGF sisteme dahil edilmesi
 - Denetim Mekanizması